అద్దం ముందు ఆనందరావు నుంచుని ఆరాటపడుతున్నాడు. మొహం చిట్లించుకుంటూ విసుక్కుంటున్నాడు. తాను కోరుకున్న రూపం అద్దంలో కన పడటంలా. కనుబొమ్మలు పైకి కిందకు తిప్పుతూ, మెడ కుడివైపుకు కొంచెం వంచి 'ఆ' అనుకుంటున్న సమయంలో, అద్దంలో భార్యను చూసి ఉలిక్కి పడ్డాడు.

'నన్ను చూసి అంత భయపడ్డారేంటి...' పకపక నవ్వేసింది శారద

చేతిలో దువ్వెనను విసురుగ గిరాటు పెట్టేశాడు. చిరాకుగా తన వెనకాత్తే నిలబడ్డ భార్య బాలకాన్ని, ఓరచూపుతో తిలకిస్తున్నాడు. ఆనందరావు దృష్టి కోణం అప్రయత్నంగా అమాంతం ఒక టొచ్చి, శారద కంట్లో గుచ్చుకుంది. ఆమె చివాలున, యింకొక అడుగు ముందుకు వేసి, భర్త మొహంలోకి చూస్తూ కొంటెగా నవ్వింది. అతనికి అహం బాగా

దెబ్బతిన్నది. 'ఊఊ' అంటూ బుసలు కొడుతున్నాడు. క్షణకాలం తీవ్రంగా చూశాడు. చప్పున, పైపళ్లతో క్రింది పెదిమను గట్టిగా నొక్కుతూ కుడిచేతి చూపుడు వేలును, పాపిడిలోకి పోనిచ్చి, బొటనవేలు సహాయంతో, ఓ పొడుగాటి తెల్లటి వెంట్రుకను కుదుళ్లు కదిలేటట్లు పైకిలాగేశాడు. దాన్ని అద్దంలో వూగిస్తూ తలవూపాడు, విజయ గర్వంతో. శారదకు నవ్వాగలేదు.

'ఎందుకూ అంత నవ్వూ' అంటూ భార్యవైపుకు తిరుగుదామనుకుని, వెంటనే ఆగిపోయి, ధీమాగా నిలబడి, యింకెక్కడయినా, నీకు కనిపిస్తే చెప్పు అన్నాడు కసిగా.

'తెల్లజుట్టే అనుకున్నా, దృష్టిలోపం కూడా వచ్చిందన్న మాట...' విరగబడి నవ్వింది శారద.

'ఇంకెక్కడయినా వున్నాయేంటి' అని మనస్సులో అనుకుంటూ జుట్టంతా పీక్కున్నాడు. 'వెండితీగలు' అక్కడక్కడ బాగానే కనిపించినాయి. అక్కసు పట్టలేకపోయాడు. అటూ యిటూ మెడ విసురుగా తిప్పి గభాలున బ్రిల్‌క్రీమ్ యింత చేతిలో వేసుకుని, తలంతా మర్దనచేసుకున్నాడు. తమాయించుకుని, నాజూకుగా జుట్టును అదుపులోకి తీసుకొచ్చాడు. మెత్తగా నల్లగా జుట్టు ఒదిగి ఒదిగి పడుకునివుంది. తలను ఊగిస్తూ, అద్దంలో చూసుకుంటూ అమ్మయ్య అని సంతృప్తిగా నవ్వుకున్నాడు.

శారద, ఆట్టే భర్త చేష్టలన్నీ చూస్తూ, అట్లాగే నిలబడిపోయింది.

'ఇంతకీ, మిమ్మల్ని నవమన్మథులని జనం అనుకుంటున్నారని మురిసిపోతున్నారన్నమాట. అంతేగా...'

ను వ్యాహిస్తున్నట్లు, ముసలివాడని మాత్రం అనుకోవడంలేదు, తెలిసిందా..' విశ్వాసంతో భార్య మొహంలోకి చూశాడు.

ఇంతలోకే 'తాతయ్యా...' అంటూ సన్నటి గొంతుక ఆనందరావుకు వినిపించి గతుక్కుమన్నాడు.

'వీడెవడు, తాతయ్యా అంటూ బయద్దేరాడు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా బుద్ధిలేదు. బావ, మావయ్యా, అన్నయ్యా, బాబాయి, యిన్ని వరసలుండే, వీటన్నింటిని వదిలిపెట్టేసి, తాతయ్యా, తాతయ్యా అంటాడేమిటి. వీడి వరస మండిపోను' లోపల లోపల సణుక్కుంటూ, పళ్లు పటపట మనిపించాడు ఆనందరావు.

'ఏమిటి నన్ను సమాధానం చెప్పమంటారా మీ ప్రశ్నకు...లేకపోతే ఆ పిలుపును మీరు వినలేదని నన్ను అనుకోమంటారా...' చిరునవ్వుతో, శారద మొహం కళకళలాడింది.

'వెధవ వరసలు, వాటికి అర్థం యేమిటి! ఆ లెక్కప్రకారమయితే, నిన్నా, మొన్నా పుట్టినవాడు కూడా తాతయ్యే అవచ్చు కూడా...అయినా, వాణ్ణసలు, నన్ను యెప్పుడు అట్లా పిల

వద్దని చెప్పానే...ఒహో యిప్పుడు తెలిసిందిలే. నువ్వాడిన నాటకం అన్న మాట...'

'ఇది మరీ బాగుంది. ఇందాకటినుంచి నే యిక్కడే వున్నాగా, నేనేం చేశానని మధ్య...'

'ఈ మాత్రం నే కనిపెట్ట లేనను కున్నావా...'

'అయితేనే, ముందరే వాడికి చెప్పి, బిమ్మల్ని తాతయ్యా అని పిలవమన్నా నన్నమాట. అంతేగా మీ ఊహ...ఒరేయ్ వాసూ యిట్రారా... ఆడగండి...' శారదకు బాగా కోపం వచ్చింది.

'అమ్మ మ్మా ... మా అమ్మే...' అంటూ వాసు తడబడుతుంటే, ఆనంద రావు పెద్ద పెట్టున బిగ్గరగా నవ్వాడు.

'ఎందుకూ అంత విరగబడటం. అయ్యయ్యో... కాస్త అట్టే పెట్టు కోండి...'

'అమ్మమ్మే... నువ్వు నిజంగా అమ్మ మ్మవే...తిక్క కుదిరింది...' ఆనంద రావుకు నవ్వాగటంలేదు.

'అందుకా, మీరు నవ్వేది...' యిప్పుడు తెలిసింది... నిలువుగా తల వూపుతూ ధీమాగా భర్తవంక చూస్తూ 'ఒరేయ్ వాసూ, నేను అమ్మమ్మనవుతే, యీ యనగారు యేమవుతార్రా...' వాసును దగ్గరకు తీసుకుంది.

'తాతయ్యా...' నాలికను రెండు సార్లు కదిల్చించాడు వాసు.

గభాలున నవ్వావేశాడు ఆనందరావు.

వాసు చెయ్యి పట్టుకుని, పకపక నవ్వుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

ఆనందరావు కనిపెట్టలేకపోతు న్నాడు. 'నన్ను ఉడికించటానికి శారద అట్లా చీటికి మాటికి అంటోందా లేక పోతే నిజంగానే నేను ముసలివాణ్ణయి పోయానా.' ఛీ ఏంకాలేదు. తనలో సమాధాన పడి చప్పున ఆగిపోయాడు

అవునూ యేళ్ళొచ్చిన మాటవుతే నిజమే, కాని యింకా ముసలి కళ పడ లేదు. జుట్టు నెరవటానికేమిటి, యీ రోజుల్లో పదేళ్ల కుర్రాడికూడా జుట్టు నెరుస్తోంది. దాంట్లో యేముందిలే. మొహంలో ముడతలు యేంలేవు. బుగ్గ లవుతే లొట్టపోలేదు. కళ్ళకూడా అట్టే లోతుగా పోనట్టే స్నో రాసింతర్వాత మొహంలో చాలా మార్పు వచ్చేసింది. పౌడరుకూడా లైట్‌గా అద్దితే, ఖచ్చితంగా యిరవైయేళ్ళు వెనక్కి నడిచి నట్లు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. పెళ్లినాటి ఫోటో పక్కన పెట్టుకుని చూస్తుంటే పెద్దగా అట్టే తేడా కనిపించటంలా. ఈ క్రాఫ్ కొంచెం పొడుగ్గా వుంటే బాగుం డేది. ఈ వెధవ బట్టతల ముందు దే రావటం మూలాన. షేవ్ కొంచెం దెబ్బతిన్న మాటవుతే వాస్తవమే. బట్ట తల కూడా కనిపించకుండా చెయ్యొచ్చ నుకో. అయినా అంతచేటు అనవసరం. ఎంతైనా నేను పాతికేళ్ల కుర్రాన్ని

కాదుగదా...' అద్దంలో అట్టే చూసుకుంటూ తనను తాను పరిచయం చేసుకుంటున్నాడు ఆనందరావు.

ఓ క్షణంలో బాగా మనస్సుకు సంతృప్తి కలుగుతోంది. మరుక్షణంలో కసిగా. అద్దాన్ని పగలకొట్టాలన్నట్లు, ఆందోళనపడుతున్నాడు.

నిబ్బరంగా అట్లాగే నిలబడి జుట్టును చేత్తో పదే పదే నిమురుతూ, కనురెప్పల్ని ఆడిస్తూ, ఎండిపోతున్న పెదిమలను తడి చేసుకుంటూ, 'నాలో మునలి కళ మాత్రం, రాలేదు' అని నిశ్చయంగా అనుకున్నాడు ఆనందరావు.

ఆ నిట్టూర్పువాయువులు, పూర్తిగా సమసిపోకమునుపే 'వస్తా......' అంటూ సిమ్మెం గడపలో దిగబోతున్న వాసు నొయసు అమాంతం చేత్తోనొక్కేసి, 'నువ్వేం చెప్పక్కర్లేదుగాని, వెళ్ళిరా' అంటూ వాకిటిగేటుదాకా పంపించేసి చేతులు రెండూ దులుపుకుంటూ, లోపలికి వచ్చేశాడు ఆనందరావు.

'ఎట్లాగయితేనే ఓవసివాడి నోరు మూసేసి, మీరు విజయాన్ని సాధించారు ...' వంచిన తల యెత్తకుండా తాపీగా అన్నది శారద.

నీకెన్నిసార్లు చెప్పినాకూడా అర్థం కాకపోతే నేనేం చేస్తాను. నన్ను ఎగతాళి చెయ్యటంలోనే నీకు సరదా అయితే, నీ సరదా తీర్చటానికి యెప్పుడూ నే సిద్ధమే ...' నవ్వు తెప్పించుకోవటానికి విఫల ప్రయత్నంచేశాడు, ఆనందరావు.

'నా సరదా అట్లా వున్నదాన్ని వున్నట్టుగా చూట్టం...లేంది ఉన్నట్టుగా ఊహించుకోకపోవటం అంతే...'' నిక్కచ్చిగా అనేసింది.

ఆనందరావు యేమీఅనలేకపోయాడు. మెదలకండా వూరుకున్నాడు. శారద కూడా ముభావంగానే వుండిపోయింది.

ఈయనకెందుకు యింతతాపత్రయం. ఈ మధ్యలో ఆయన ఆలోచనల్లోనూ ఊహల్లోనూ, యెంతో మార్పు కనిపిస్తోంది. తీర్చుకోలేని కోర్కెల్ని పెంచుకుంటున్నారు. ఎందుకనో అర్థం కావటంలేదు. తనలో తాను తీవ్రంగా మధనపడుతోంది ఆయన వాలకం, ధోరణి చూస్తుంటే, శారద మనస్సు పరి పరి విధాలుగా ఆలోచిస్తోంది. చప్పున త్రుళ్ళిపడ్డట్లయింది. ఏదో తళుక్కున మెరిసినట్లయింది. క్షణంలో మొహం విప్పారింది. సంతృప్తిగా నవ్వుకుంది.

ఆనాడు, ఆఫీసునుంచి వస్తూనే కసిగా, అమాంతం కుర్చీలో కూర్చుని కాలిబూటును విప్పేసి, వరండాలోకి గిరాటు పెట్టాడు. పడక కుర్చీలో పడుకుని, చేతులు రెండూ వెనక్కు పొడుగ్గా బారజాపి, బుసలుకొడుతున్నాడు. భర్త హడావిడి అంతా ఓకంట గమనిస్తూనే, యేమీ తెలియని దానిలాగ, వయ్యారంగా వచ్చి, చిరునవ్వుతో పలకరిస్తూ, ఆనందరావుకు టీ కప్పును అందించింది శారద.

విప్పారిన మొహంతో భర్తవంక అదే పనిగా చూస్తూ 'మీరివ్వాళ యెట్లావున్నా రనుకున్నారు నవమన్మథుల్లాగా వున్నా రంటే నమ్మండి...' నిబ్బరంగా ఆశగా అన్నది శారద.

ఆనందరావుకు వీపు తట్టినట్లయింది.

'ఆ'...అంటూ ఆశ్చర్యంగా, భార్య మొహంలోకి విడ్డూరంగా చూశాడు, పడుకున్నవాడల్లా, గభాలున లేచి కూర్చుని.

మళ్ళీ క్షణంలో తల దించేసి, చప్పగా పడుకున్నాడు.

'ఇంతమాత్రంతో మోసపోన్లే, నన్ను ఉలికించటానికి యిదికూడా ఓ పద్ధతే --' అసహనాన్ని ప్రదర్శించాడు.

'నేను ఉన్నది ఉన్నట్టుగా చెపుతా. ఎగ్జాజిరేట్ చేసి చెప్పాలసిన అవసరం యేమీ లేదు. మీలో యివ్వాళ పూర్తిగా మార్పును చూస్తున్నా. ఇది నిజం. ముమ్మాటికీ నిజం...'అంటూ తన నిజాయతీని శంకించటానికి వీల్లేకండా, తొణకుండ గంభీరంగా అనేసింది శారద.

కళ్ళు పెద్దవిచేసి, ఆమెమొహంలోకి ఓ క్షణంలో ఆలోచనగా చూశాడు.

శారద భేషజాలకు యేమీ పోదు. ఉన్నది ఉన్నట్లు అనేస్తుంది. నిజమే! తల విదిలించేసుకున్నాడు. మరి యిందాక ఆఫీసులో ఆ సునీతకు వచ్చిన యేళ్ళకు, నన్ను తండ్రిలాంటి వాడం టుందేమిటి! ఆవిడ కళ్ళకు అట్లా కని పించానేమో! క్రాఫు యెత్తుగా వుందే అని నన్ను చూసి వ్యంగ్యంగా అంటాడేమిటి ఆ సీను. ఆనందరావుగారు కూడా సాగించారు. చెంపపట్టీలు కిందకు లాగటం అని కామెంటూ! ఆ ముసలి వెధవ వాడికి నాకు పోలికేమిటి. ఇంకా నాలు గేళ్లల్లో మనోవర్తి తీసుకోబోతున్నాడు. ఇదంతా నన్ను చూసి అసూయపడటం కాబోలు. అంతకంటె యేమనుకోవాలి. తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు. శారద అబద్ధమాడదు. ఇవ్వాళ, శారద నిజంగా ఉన్నది ఉన్నట్లుగానే వుంది. శారద కంటికి ఆ విధంగా కనిపిస్తున్నా నంటే నా ఊహ తప్పుకాదు.

తనలో తాను తర్కించుకుంటూ, శారదను, దగ్గరకు తీసుకోబోయాడు, కృతజ్ఞత తెలియపరచటాని కన్నట్లు.

'టీ ఒలికిపోతుంది...వుండండి... అయ్యో .నే కిందపడేటట్టున్నా .' ఉక్కిరి బిక్కిరయింది శారద.

'మహాపడితేనా వళ్లోపడతాఅంతేగా...' మొహంలో మొహంపెట్టి, ఆనందరావు నవ్వుతుంటే, ఆయన మొహంలో ముడతలు శారదకు కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించి నాయి.

ఇంట్లో ఉత్సాహం రోజురోజుకు మితిమీరిపోతుంది. శారద భర్తను పూర్తిగా ఆకట్టేసింది. ఏమాట మాట్లాడినా, ఏపనిచేసినా, శభాషని మెచ్చుకుంటున్నాడు. కాని బైట అడుగుపెట్ట

టానికి మాత్రం ఆనందరావుకు భయం గానే వుంటోంది. ఎవరు ఏ క్షణాన రఫీ మని ఏమాటంటారో అని హడలిపోతూ వుంటాడు. ఎవరితోనైనా కాసేపు మాట్లాడాలిసివస్తే, పొడి పొడి ముక్కలు నాలుగు అనేసి 'వస్తా' అనిగ్రరున తిరిగి వెళ్ళిపోతూ వుంటాడు. ఆఫీసుకు వెళ్ళే ముందు, అద్దాన్ని పలకరించే టైము రోజు రోజుకు యెక్కువయిపోతోంది. **ఎంత సేపు** చూసుకున్నా, ఏదో **క్షణంలో** ఒక్కసారి గతుక్కుమనటం **తప్పటం**లేదు.

ఆఫీసులో యెవరి నోరైనా కట్టె య్యేచ్చుగాని, ఆ సుందరం నోటికి మాత్రం హద్దుండదు. ఎంతమాటపడితే అంతమాట అనేస్తాడు. అందులో మరీను ఆ టైపిస్ట్ ముందరే!

'మీరు పెద్దవారు. ఏంచెప్ప మంటారు ఆ ఫైలు సరిగ్గ చూడకపోతే యెట్లాచెప్పండి. మీ ఎండార్స్‌మెంట్ మీదగదా నేను డిసిషన్ తీసుకునేది...' అంటాడు సుందరం.

'మీరు రాసింది తప్పు. ఒళ్ళుదగ్గర పెట్టుకుని బాధ్యతగా వ్యవహరించాలి. ముందు ముందు వృద్ధిలోకి రావలసిన వారు. మీరే యిట్లా చేస్తే యెట్లాగు' అని ముక్కచివాట్లుపెడితే నేను యెంత సంతోషించేవాణ్ణి వాడికి అదేం మాయ రోగమొ 'మీరు పెద్దవారు' అనిమొదలు పెడతాడు అనుకుంటూ ఆనందరావు చిటచిటలాడిపోతున్నాడు.

ఆనందరావు గడియారం పెండులం లాగ ఊగిసలాడిపోతున్నాడు. అటూ యిటూ, అటు యిటూ, ఆయన మనస్సు నిలకడలేకుండాపోయింది.

సూర్యుని లేతకిరణాలు, వెచ్చ వెచ్చగా గేటులోంచి పోర్టికోలోకి, దూసుకుని సూటిగ వంటింటివైపుకు ప్రసారమవుతున్నాయి. పల్చటి డోర్ కర్టెన్ చిరుగాలికి రెపరెపలాడుతుంటే, ఆ సందుల్లోంచి వెలుతురు గోడ గడి యారంమీద పడి తళతళ మంటోంది.

ఆనందరావు, పడకకుర్చీలో పడు కుని, అట్టే ఆ వెలుతురును చూస్తు న్నాడు. టంగ్‌టంగ్‌మంటూ గోడగడి యారం ఎనిమిది గంటలు కొట్టింది. అప్పుడే యింత టైమయిందా అను కుంటూ, బద్ధకంగా లేచి, వంటింటి వైపుకు నడిచాడు శారద, దొడ్లో తులసిచెట్టు దగ్గర, తల ఆరపోసు కుంటోంది. ఆనందరావు కళ్ళు కుర చయినాయి. ఆమె తల సూర్యరశ్మికి తెల్లతెల్లగా మెరుస్తోంది. అట్లాగే నిలబడి పోయాడు. జుట్టును కుడివైపు బుజం మీదకుపోనిచ్చి, తుంపుగుడ్డతో, గట్టిగా తుడుచుకుంటుంటే, శారద మొహం సగంవరకే కనిపిస్తోంది ఆనందరావుకు. ఆశ్చర్యపోయాడు దవడలు అంటుకు పోయి, ఆమె మొహం గాంభీర్యంపుగా కనిపించింది. ఆ చేతుల్లో కూడా, నాజూకుతనం ఎక్కడా కనిపించటం

లేదు. ఒక్కొక్కసారి తల విదిలిస్తున్నప్పుడు, క్షణంలో మొహం ఎదురుగా కనిపించి, ఆనందరావును భయపెట్టేస్తోంది.

శారద చాలా పెద్దదయిపోయిందేమిటి! తలకూడా నెరసింది. ఇట్లా వుందేమిటి అనుకుంటున్నాడు.

'ఏమిటి పరీక్షచేస్తున్నారు!...' తల తుడుచుకుంటూనే, భర్తవైపుకు తిరక్కుండానే అన్నది శారద.

'అబ్బే ఏముంది, ఏంలేదు' అన్నట్టుగా, తల అడ్డంగా మెల్లిగా రెండు మూడుసార్లు కదిలించాడు ఆలోచనగా.

ఆనాటినుంచీ కూడా శారదను చూస్తున్నప్పుడల్లా, ఆనందరావు మనస్సు చివుక్కుమంటూ వుంటుంది. రోజురోజుకు, ఆమె ఆకృతిలో ఆకర్షణ తగ్గిపోతున్నట్లు, ఆ యింట్లో యెవత్తో ఓ పెద్ద యిల్లాలు సంచరిస్తున్నట్లు అతనికి అనిపిస్తోంది.

భర్తలో కలుగుతున్న మార్పును శారద గ్రహించినప్పటికి, ఫలానా అని తెలుసుకోలేకపోతోంది. విడ్డూరంగా తనవైపే చూడటం, ఒక్కొక్కప్పుడు ఆశ్చర్యంగా, తనను చూస్తూ నిలబడిపోవటం గమనిస్తూ, శారద మథనపడుతోంది.

ఆనందరావుమాత్రం రోజూ గంటా రెండుగంటలు మేకప్ చేసుకోవటం మరచిపోవటంలేదు. ఉత్సాహంగా గంతులేస్తున్నట్లు, యింట్లో మాట్లాడుతూ వుంటాడు. అతని మనస్సులో యింకా యింకా కోర్కెలు చెలరేగుతున్నట్లు, అతని మాటలధోరణిలో శారద తెలుసుకుంది. కాని, ఆమె భర్తకు యే ఆంక్షలు విధించలేని పరిస్థితిలోనే వుండిపోయింది.

ఊరంతా గాలించి, గిరుసన యింటికి వచ్చేటప్పటికి, శారదను చూడగానే, మూర్ఛ వచ్చినంత పనవుతుంది, ఆనందరావుకు

ఉల్లాసంగా ఊగిసలాడుతూ, శారదకు ఎదురుగా కూర్చుని, చిరునవ్వుతో పలకరించాడు. రెండు చేతులు రెంటిని, గంభీరంగా, పైపైన రాసుకుంటూ, కళ్ళు రెండూ పెద్దవి చేసుకుని 'శారదా' అన్నాడు తాపీగా.

ఏమిటన్నట్లు కనుబొమ్మలు పైకి క్రిందకు కదిలించింది

"ఏం లేదు నువ్వు ముసలిదానివయిపోతున్నావు...ఉహు ... నా ఉద్దేశం, నీలో ముసలికళ బాగా వచ్చేసింది..." నాలుక కరుచుకున్నాడు.

'అవును నిజమే. రేపు శ్రావణమాసానికి, నాకు నలభై అయిదేళ్ళు వెళతాయి చిన్నదాన్నా నేను మరి...' అంటూ శారద యేదో చెప్పబోతుంటే, చివాలున లేచి, చెవులు రెంటిని రెండు చేతుల్తోనూ గట్టిగా మూసుకుని, 'యిహ చాల్లే. ఆపు' అంటూ గట్టిగా అరిచాడు ఆనందరావు.